

РОЛЬ АДВОКАТА У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ: СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

актуальність теми зумовлена модифікацією суспільних відносин згідно з реаліями сучасного життя, впровадженням нових соціально-політичних ідей та стрімким реформуванням економіки, що знаходять своє відображення шляхом внесення чисельної кількості змін до законодавства, внаслідок чого відбувається динамічний розвиток правових норм.

дослідженням цього питання займалися різні вчені та юристи, серед яких можна виділити в. в. афанасьєва та а. д. Бойкова, які розглядали соціальні аспекти ролі адвоката через концепцію адвокатської етики.

слід зазначити, що в сучасних умовах рівень правосвідомості пересічного громадянина знижується, як і його можливість самостійно зорієнтуватися у чинному законодавстві. у правовому відношенні зростає роль адвокатури, як недержавного інституту, що надає юридичну допомогу на професійній основі.

На відміну від суто правового підходу, суспільна думка щодо ролі та ефективності адвокатської діяльності є неоднозначною.

впровадження у життя демократичних засад спричиняє впевненість кожного громадянина в тому, що його конституційні права будуть захищені державою у разі необхідності. Проте деформована правосвідомість, що останнім часом нерідко постає у формі правового дилетантизму, спричиняє помилкові уявлення щодо організаційних основ судового представництва та захисту, покладаючи на адвокатів або надто широке коло повноважень, або навпаки знецінюючи їх роль. виходячи з цього, у суспільстві виникає упереджене ставлення до інституту адвокатури.

в основу адвокатської діяльності покладено принцип *pro bono publico* (від лат. – заради суспільного блага), який також закріплений у ст. 59 конституції України, якій зазначається, що кожен має право на правову допомогу, яка у передбачених законом випадках надається безоплатно. цей принцип, заснований на демократичній ідеї рівності всіх людей перед законом, передбачає

всесторонній захист прав та свобод кожного громадянина.

внаслідок підвищення рівня довіри населення до органів державної влади спостерігається покращення правосвідомості суспільства та активізація взаємодії людей з правовою сферою.

окрім цього, актуальною проблемою сьогодення залишається питання відсутності довіри між обвинуваченими та адвокатами. яскравим прикладом є реалізація принципу безоплатного захисту: чи захищатиме обвинуваченого захисник, який не отримує за свою працю гонорару, і назначається слідчим?

відсутність довіри між адвокатом та клієнтом анулює можливі переваги професіоналізму фахівця. Перспективна та продуктивна взаємодія між захисником та його клієнтом може відбуватися лише за умови повної довіри.

Згідно з правилами адвокатської етики, затвердженими вищою кваліфікаційною комісією адвокатури, інформація, отримана адвокатом від клієнта, є конфіденційною та такою, розголошення якої заборонено за будь-яких обставин, включаючи незаконні способи органів дізнання, попереднього слідства і суду допитати адвоката. На жаль, у сучасному суспільстві їй досі виникають протиріччя щодо реалізації на практиці принципів, проголошених у законодавстві.

соціальними причинами невідповідності законів та сучасних реалій життя є ряд особливостей національного характеру та високий рівень упередженості щодо влади. Правосвідомість українського народу досі має багато характеристик радянського світогляду. лише звільнившись від хибних переконань, якими керується значна демографічна група українців, ми зможемо перейти на більш високий рівень розвитку правової системи та зменшимо невідповідність права та дійсності.

сучасна українська адвокатура керується європейськими стандартами. метою динаміки розвитку є підвищення соціального статусу адвоката у суспільстві, роз'яснення важливості його ролі та зміцнення положення у соціумі.

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 р. закріплює місце адвокатури у суспільному житті. ці зміни сприяють вдосконаленню правової держави та змінюють соціально-психологічні аспекти ролі адвокатури, спричиняючи суттєві зміни у свідомості населення та ставленні суспільства до реалізації адвокатами своїх повноважень.

адвокат зумів затвердити свій соціальний статус як захисник прав та свобод людини. його діяльність довела свою суспільну не-

обхідність завдяки переконанню громадян щодо пріоритетності їх інтересів для адвокату та впевненості в отриманні його допомоги під час вирішення певного соціального конфлікту.